

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 31 Mayıs 2019
Sayı : 782

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 31.05.2019 15:19
Sayı: -120.10-E.00000482750

E.00000482750

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Soğan, yumru ve rizom şeklinde yer altında bulunan, ilkbahar ve sonbahar aylarında doğal olarak doğaya renk veren bitkilerden olan; yoğurtçiçeği (Anemone blanda), kardelenler (Galanthus), göl soğanı (Leucojum aestivum), kara çiğdem (Stenbergia lutea), ters lâle ağlayan gelin (Fritillaria imperialis), Adıyaman lâlesi (Fritillaria persica), vb. soğanlı bitkilerin yurtdışına kaçırılmasını önlemek için çalışmaların ve bu anlamda genel durumun irdelenmesi, incelenmesi için Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla, 22.02.2019.

Kanun Arslan
Denizli
Göndel

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

Süleyman Pirinç
Muğla Mr.

Ahmet BAKI
Adana Mr.

KADİM DURMAZ
Tokat Milletvekili
İdare Amiri

Tünel Özkan
Burda Mr.

Ahmet
ve Mr. Asbaba
Malatya Mr.

Bedri Serke
Tunceli

Serkan Toprak
Hatay Mr.

Deniz Yavuzılmaz
Zonguldak Mr.

Orhan SAKAL
Bursa

Mahmut Tazel
Tatvan

Ahmet
Trabzon

K. Hülal

Ahmet BAKI
Antalya Mr.

Kamran ZEİBEK
Samsun

E.00000482750

GEREKÇE:

Ülkemiz doğasında bulunan ve doğal çiçek soğanları olarak adlandırılan *Anemone blanda* (Yoğurt çiçeği), *Galathus* (kardelen), *Leucojum aestivum* (göl soğanı), *Sternbergia lutea* (kara çiğdem), *Fritillaria imperialis* (ters lale), *Fritillaria persica* (Adıyaman lalesi) vb. soğanlı, yumrulu ve rizomlu bitkiler ile ilgili işlemler, 21 Mart 2017 tarihli ve 30014 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “*Doğal Çiçek Soğanlarının Doğadan Toplanması, Üretimi ve İhracatına İlişkin Yönetmelik*” kapsamında ele alındığı bilinmektedir.

Bu kapsamda söz konusu bitkilerin doğadan toplanması, üretimi ve ihracatına ilişkin tüm aşamalar Bakanlığın birimlerinin kontrolü altında yapıldığı ve yönetmelik kapsamında her yıl yayımlanan *Doğal Çiçek Soğanlarının İhracat Listesi Hakkında Tebliğ* hükümleri esas olarak ihracatına izin verildiği ifade edilmektedir. Ancak Anadolu farklı bölgelerde bu bağlamda kontrol dışı yurt dışına gönderilen ürünlerden söz edilmektedir.

Endemik bitkilerin farklı yollarla taşındığı ülkelerde takibi ve bu konuya duyarlılık sağlanması esas olmalıdır. “*Nesli tehdit veya tehlike altında olan veya nadir bulunan doğal çiçek soğanlarını doğadan izinsiz ve kaçak toplayan veya mevzuata aykırı biçimde ticarete konu eden kişi veya kuruluşlara, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca işlem yapılır.*” denilmesine karşı taşınabilirliği ve özellikle tekli ve sayılı olması nedeni ile tohumu soğanı yurt dışına taşınabilmesi de olasıdır. Bu konuda yeterli bilinç varlığı sorgulanabilir bir durumdur.

Bakanlığın araştırma enstitüleri tarafından yürütülmüş olan projeler kapsamında ihracatı yapılan doğal çiçek soğanlarından göl soğanı (*Leucojum aestivum*), siklamen kardelen (*Galanthus woronowii*) ve ters lale ağlayan gelin (*Fritillaria imperialis*) türlerinde ülkemiz florasından toplanan genetik kaynaklarımızın morfolojik karakterizasyonları yapılması ve ayrıca bu türlerde yapılan ıslah çalışmaları sonucunda Ters lalede (*Fritillaria imperialis*) üç çeşit tescil ettirilmesi olumlu bir gelişmedir.

Ancak bu süreç diğer bitkilerdeki durumun ve bu konudaki sürecin ele alınarak gerekirse daha seri ve sürekli konun irdelenmesi sağlayacak bir çalışma bu kapsamda değerlendirilebilir. Her ne kadar geofitlerin doğadan toplanarak kaybolmasının engellenmesi çalışmaları kapsamında adı geçen geofitlerde soğan çoğaltımı yapılmakta ve eğitim çalışmaları düzenlenmekte ise de bunun meclis tarafından da bir araştırma komisyonu ile ele alınması geleceğimize sağlanacak önemli bir katkı olacaktır. Doğal soğanlı ve yumrulu süs bitkisi genetik kaynaklarımızı muhafaza etmek ve ticarete kazandırmak üzere

E.00000482750

popülasyondan 1.000 geofit türünde yaklaşık 100.000 bitki toj
Yalova'da oluşturulan Geofit Araştırma Merkezinde muhafaza altına alınması
önemli bir süreçtir. Bu süreçlerde dahil çok boyutlu konunun ele alınması ülke
coğrafyamız adına doğal doku için çok önemli bir hizmettir. Bu tür çalışmalar
meclis araştırması ile de desteklenir kılınmalıdır.

